

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Baconi Baronis de Verulamio, Vice-Comitis S.
Albani, Summi Angliæ Cancellarii, Opera omnia, Quæ
extant: Philosophica, Moralia, Politica, Historica ...**

Bacon, Francis

Francofvrti ad Moenvm, 1665

XXX. De regimine valetudinis.

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10497643-5

fuerunt, & tam insigni splendore corrufcantiâ, ut pectoribus mortalium, etiam maxime congelatiis, igniculos subdere, eaque ad bellum inflammare potuerint. Ante omnia vero, *Mos ille Triumphandi*, apud Romanos non res erat ex pompa, aut spectaculum quoddam inane, sed inter prudentissima plane nobilissimaque instituta, numerandus: Utpote, qui in se hæc tria haberet; Ducum decus & gloriam; Ararij ex spoliis locupletationem; & Donativa militum. Verum honor *Triumphus*, fortasse *Monarchus* non competit, præterquam in personis *Regum* ipsorum aut *Filiorum Regum*; Quod etiam, temporibus *Imperatorum Roma* obtinuit: qui honorem ipsum *Triumphus*, *Sibi* & *Filiis* suis, de bellis, quæ præsentibus ipsi consecerant, tanquam peculiarem referarunt. *Vestimenta* autem solaminodo, & *insignia Triumphalia*, aliis *Ducibus* indulerunt.

Veum, ut Sermones hos elandamus, Nemo est, (ut testatur *Sacra Scriptura*), qui sollicite cogitando, potest apponere ad *saturam suam cubitum unum*; in pusillo scilicet corporis humani modulo: cæterum in magna *Regnorum & Rerump.* fabrica *Imperium amplificare*, & *sinus proferre Reges* penes & dominantes est. Nam prudenter introducendo *Leges*, *Instituta*, & *Consuetudines*, quales jam proposuimus, & alias his similes, posteris, & seculis futuris, *Magnitudinis* sementem fecerunt. Verum ista *Consilia* apud *Principes* raro tractantur, sed res fortunæ plerunque committitur.

XXX.

DE REGIMINE VALETUDINIS.

IN *Regimine Valetudinis*, invenire est quandam prudentiam, ultra *Regulas Medicinæ*: Observatio cujusque propria, eorum quæ nocent, eorum quæ juvant, optima est *Medicina* ad sanitatem tuendam. Verum tutius est concludere, *Hoc sensu mihi nocuisse, ergo eo non utar*; quam isto modo, *Hoc quod sensi, minime offendit, ergo eo uti licet*. Etenim vigor juventutis, excessus plurimos tegit, qui tamen in senectute tandem velut debita exigentur. Considera ætatem ingruentem, neque confide eadem perpetuo continuare: Non enim bellum indieendum *senectuti*. Cave à subita aliqua mutatione, in *Regiminis* parte quapiam principali; Quod si necessitas urgeat, cætera ad eam mutationem accommoda: Secretum enim est, & Naturale, & Politicum; *Tutus est, multa mutare, quam unum magnum*. Examini tamen subjicias consuetudines tuas: *Diætæ*, *Somni*, *Exercitationes*, *Vestium*, *Mansionis*, & *similium*; Et, si quid nocumento esse judices, experire illud paulatim exuere: ita tamen ut si ex mutatione nocumenti aliquid perceperis, ad consueta redeas: Difficile enim distinguere inter ea, quæ toto genere sunt salubria, & ea quæ corporis tui unice constitutioni conveniunt. Vacuo animo esse, & hilari, ad horas cibi, somni, & exercitationis, est ex optimis præceptis, ad prolongandam vitam. Quatenus ad *animi Passiones* & *Studia*: Devita invidiam; metus anxios; iram intus cohibitam: subtiles & nodosas disquisitiones: gaudia, & ex hilarationes immôdicas: tristitiam alte pressam, & non communicatam. Amplectere spes: lætitiâ potius quam gaudium: delectationum varietatem magis quam

fatietatem; admirationem, & propterea novitates; studia quæ animum replent splendidis & illustribus objectis; veluti, *Historias*, *Fabulas*, *Peragraciones Naturæ*. *Medicationem* si omnino fugias, valetudine utens bona, corpori ingrator accedet, cum necessitas ingruerit. Eidem si nimium assuefcas, detrahet de viribus & efficacia ejus quando morbus advenerit. Probo potius *Diætæ* quasdam, ad certa tempora, quam usum medicamentorum frequentem; nisi jam pridem transferit in consuetudinem. *Diætæ* enim hujusmodi alterant corpus magis, perturbant minus. Ne contemnas accidens aliquod in corpore tuo novum & insuetum, sed consilium *Medicorum* circa illud adhibe. Dum ægrotas, valetudinem tuam cura maxime; dum vales, corpore tuo utere, nec sis nimis delicatus: Qui enim, dum valet, corpori tolerantiam imperat; in morbis compluribus, qui scilicet non sunt acuti, *Diætæ* sola, & corporis *Regimine* paulo exquisitior, curari possit absque multa *Medicatione*. *Celsus* monitum illud suum nunquam parturisset ut *Medicus*, nisi una fuisset vir prudens. In præceptis dat, tanquam Arcanum tuendæ valetudinis, & prolongandæ vitæ, ut quis contraria alternet, & subinde mutet: sed cum inclinatione in extremum benignius. Nempe: *Victu* utere parciore, & pleniore: sed pleniore sæpius: *Vigiliis*, & somno largiori, insuefcas, sed somno magis: *Quietem* & motum sive exercitium, repetas: sed frequentius motum: & similia. Ita enim *Natura* simul & fovetur, & robur acquirit. Ex *Medicis* aliqui, erga ægrum, & ejus desideria, tam sunt indulgentes, ut morbi curam legitimam non urgeant: Alij contra, tam regulares & rigidi, in procedendo secundum artem, circa curam morbi, ut ægri conditionem & naturam non satis respiciant. *Medicum* elige temperatæ mediæ: vel si hoc ad votum, in uno aliquo *Medico* non cesserit, adhibe ex utroque genere unum: atque memor sis advocare *Medicum* corporis tui gnarum non minus, quam in *Arte* sua spectatum.

XXXI.

DE SUSPICIONE.

Suspiciones inter cogitationes, sunt ut inter aves *Vespertiones*: Nunquam volitant, nisi luce vespere. Reprimendæ certe sunt, aut saltem caute custodiendæ: Mentem enim obnubilant: amicos alienant, & negotia interpellant: ita ut nec alacriter, nec constanter, peragi possint. *Reges* inclinant ad tyrannidem: *Maritos* ad zelotypiam: etiam *Prudentes* ad animi vacillationem, & melancholiam. Sunt autem *Suspiciones*, defectus, non tam cordis quam cerebri: locum enim reperiunt etiam in fortissimis animis: Exemplo esse poterit *Henricus Septimus*, *Rex Angliæ*: quo non fuit alter suspiciacior, nec tamen animosior. In ejusmodi vero temperatūra minus nocent: plerunque enim non admittuntur, nisi prius discutiantur, utrum probabiles sint, annon. Verum in meticulous ingenis nimio plus prævalent. Nihil certe æque facit hominem multa *suspiciari*, ac parum scire. Itaque rectissime adhibetur remedium, ad *Suspiciones*, ut quis inquietudinem urgeat, Fumo enim & tenebris aluntur *Suspiciones*. *Quid sibi tandem volunt homines? Existimant ne, cunctos, quorum opera utuntur, & qui-*
buscum